

EĞİTİM SİSTEMİNDE, MÜFREDATINDA REFORM YAPILMASI VE MİLLİ KÜLTÜRÜN EVRENSSEL DEĞERLERLE GELİŞTİRİLMESİ

Alptekin ERDOĞAN*

KONU

Bu çalışmada eğitim Sisteminde, Müfredatında Reform Yapılmasına ilişkin Bugüne Kadar Alışılmış Görüşlerden Çok Farklı Fert Ve Öğrenci Merkezli; Örgün Ve Yaygın Eğitimde Rekabetçi Yapılanmaya, Teknoloji Üretim Becerisi Kazandırmaya Ve Kültür Politikasında Çağdaş Aydınlanmaya, Dış Dünyaya Açılmaya Önem Veren Yeni Bir Politika Önerisi sunulmuştur.

SUNUŞ VE ÖZET

1. Devletçi eğitim sisteminde resmi çevrelerce reform yapıldığı, yapılacağı yolundaki mevcut iddiaların sorgulanması; asıl gerçekçi ve reformcu çözüm olarak eğitim vergisinin ihdas edilmesi ve kolej modelinin tüm okullar için temel alınması; devlet okullarının paralı eğitim veren bağımsız özel işletmelere dönüştürülmesi; bu eğitim kurumlarında öğrenci giderlerinin öğrenci başarılı olduğu sürece devletçe, öğrenci başarısız olduğu sürece velisince karşılanması; milli eğitim bakanlığının öğretmen istihdam eden kurum olmaktan çıkarılması; öğretmen seçimini mümkün kılacak, öğretmenlerin öğrenimini ve kalitesini yükseltecek altyapının tesis edilmesi; okullar, öğretmenler ve öğrenciler arasında rekabet ortamının tesis edilmesi; eğitim sisteminin ezbercilikten kurtarılması; okullar arasında rekabet sıralamasının mümkün kılınarak özel dersanelere duyulan ihtiyacın gereksiz hale getirilmesi; milli eğitim bakanlığının sadece norm belirleyen, denetim yapan kurum haline getirilmesi; öğrencilerin ezbercilikten, dogmatiklikten, tek seslilikten uzak olarak bilimsel şüpheli, sorgulayıcı, müspet rekabetçi fert kimliğiyle yetiştirilmesi; eğitim sistemine liberal, özel sektörcü kendiliğinden işlerlik (karar alma ve çare buluculuk yetkisi, gücü, kaynak kullanım etkinliği) kazandırılarak eğitim yatırımlarının öngörülenden daha az miktarlarda ve daha kısa sürelerde gerçekleştirilmesi; böylece en iyimser plan hedeflerinin çok kolay ve hatta mislilerce aşılabilesine imkan verilmesi.

* TEK Ağır Elektroteknik Sanayi Etüdü Şubesi Ve Ağır Elektromekanik Ekipman Sanayi Projeleri Yöneticisi; Ağır Sanayi Kurulması Toplantılarında TEK Temsilcisi (1974-1976); DİE Başkan Yardımcısı (1976-1978); Başbakanlık Müşaviri (1978-1981); Genel İstihdam Komisyonu Üyesi Ve Genel Sekreteri (1982-1983); DPT Ücretler Ve Gelirler Dairesi **Başkanı** (1982-1989); Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Komisyonu Üyesi (1995-1996).

2. Eğitim müfredatında reform yapılmasının asıl amacının: (büyük kurtarıcı, önder Atatürk'ün inkılapları, ilkeleri ışığında hedef gösterdiği çağdaş uygarlığa ulaşılması, aşılması esas olmakla birlikte bunun gerçekçi, işe yarar kılınması ve her Türk yurttaşı ve soydaş her Türk açısından somut anlam ifade edebilmesi amacıyla:

- Ülkenin kalkınmasının, sürekli ithal ekipmanla sanayileşmeye bağlı olarak düşük katma değerli, düşük istihdamlı ve düşük hızlı cereyan ettiği; bu yolla dış borçların sürekli arttığı; sıkça döviz, enerji ve iç kaynak darboğazlarına girildiği; ekipman ithalatı yapılan ülkelere üretim, istihdam, katma değer, teknoloji, dış ödemeler (döviz) desteği verildiği; başta eğitim ve sağlık hizmetleri olmak üzere devlet (kamu) kurumlarınca üretilen tüm mal ve hizmetlerin kalitesinin düşük olduğu;... Konusunda gençliğin ve kamuoyunun her fırsatta uyarılması;
- Eğitimde öğrencilerin -ezbercilikten, dogmatiklikten, tekseslilikten uzak olarak- bilimsel şüpheci, sorgulayıcı, müspet rekabetçi, girişimci, yaratıcı, üretken fert kimliğiyle yetiştirilecek Türk gencinin zihnine ülkenin makine üreten, ihraç eden ve dünya ticaretinde bu konularda payı gittikçe artan, çağdaş uygarlığa katkıda bulunan, borç almak yerine borç veren büyük devlet, dünya devleti, zengin millet olması fikrinin, heyecanının ve çabasının yerleştirilmesi;
- Dünyada konuşan sayısı itibariyle 5.sırada ve Türk'ün ses bayrağı olan Türkçenin, hızla sanayi ve teknoloji ülkesi dili haline getirilerek ve evrensel değerde bilim, kültür, sanat eserleri ortaya konması teşvik edilerek dünyanın en seçkin dili konumuna getirilmesi;

Bunların heyecanının, gerekli bilgilerin ve becerilerin genç nesillere, kitlelere kazandırılması büyük önem taşımaktadır.

Başta kalkınma ve çağdaşlaşma olmak üzere Ülke'nin yaşanan ve üstesinden gelinmeye çalışılan tüm sorunlarının temelinde ve çözümlerinin hareket noktasında her şeyden önce çok ciddi bir eğitim sorunu olduğunun ve eğitim sorunun temel çözümünün ise sistem, zihniyet ve müfredat yapısı olarak:

- Durağan (statik) devletçi sistem yapısı yerine esnek, verimli, hızlı gelişmeye, hızlı değişmeye ve estetik yapılanmaya açık olmayı;
- Toplumculuk, devletçilik yerine ferdiyetçiliği ve onun siyasal, sosyal, kültürel, ekonomik kurumlaşmasını esas almayı;
- Eğitim hizmeti veren kurumlarda her çeşit istihdamda serbest seçim ve rekabetçi ilkeleri geçerli kılmayı;
- Organize ve küçük sanayi sitelerinin kurulmasını yurt çapında yaymayı; teknoloji üreten altyapı üzerinde sanayileşmeyi, dışa açılmayı, küreselleşmeyi;

- Türk insanına yapılacak telkinle yabancıların ürettiği ekipmanların, cihazların kullanılması alışkanlığından vazgeçilmeyi; Türk insanına daha kalitelisinin ürettirilmesini tercih etmeyi, ettirmeyi;
- özel sektörcü yatırım, işletme yönetimini ve kaynak kullanım etkinliğini öne çıkarmayı;
- Özel sektörcü karar alma ve çare bulucu özel işletme modelini ülke genelinde yaygınlaştırmayı);

esas alan model yapısında olacağıın söylenmesi, düşünülmesi abartma ve yanlış olmaz.

Eğitimle gençlerin ezberci, dogmatik, teslimiyetçi düşünce ve davranıştan uzaklaştırılması; bilimsel şüpheci, sorgulayıcı, araştırmacı, irdeleyici, özümleyici yetiştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, bütün ülke sorunlarının çözümünde katılımcı ferdiyetçiliğe (özel sektörcü bir üretken modele) dayanılmasında, devlet ve belediye işletmeciliğın her türlüşünden (kamu ağırlıklı iktisattan) uzaklaşılmasında, ferdiyetçilikten yola çıkan toplumculukta birleşilmesinde ve *ekonomiye devletçilikten, devlet ve hükümet politikalarından etkilenmeyecek şekilde özel sektörcü işlerlik kazandırılmasında büyük yarar ve zorunluluk vardır.*

Planlı Dönemin çok öncesinden bu tarafa sanayileşme ithal ekipmana (dövize) dayalı kısıtlı yürütölmekte; sanayileşmeyi teşvik politikası da ithal ekipmana dayalı girişimciliği esas almaktadır. Bu yüzden, ekonomide katma değer yaratılması, kalkınma hızı, istihdam artışı düşük düzeyde, eğitim ve sağlık hizmetleri de düşük kalitede cereyan etmektedir. Adalet ve güvenlik hizmetleri de bundan olumsuz şekilde etkilenmektedir. Sanayileşmenin kısıtlı yürütölmüşünün bir başka açık ifadesi, sanayileşmenin her çeşit ekipman talebi de potansiyel talebin çok altında (baskı altında) tutulmuş olmaktadır. Bu husus enerji üretimi ve ekipmanları için de aynen geçerlidir. Mevcut ekipman talebi en çok %5 ve %7 hıza göre belirlenmiş ve sınırlı tutulmuş olmaktadır. Kaldı ki, bu hızların ihtiyaç gösterdiği ekipman talebi bile zorlukla karşılanabilmektedir. Ekipmanların yurtiçinde üretilmeyerek sürekli ithal edilmesi yüzünden hızlı sanayileşmenin ihtiyaç göstereceği gerçek ekipman talebi baskı altında (kısıtlı) tutulmaya devam edilmiş olmaktadır. Bu durum açık ve gizliğin işsizliğin azaltılmasına engel teşkil ederken, işsizlikle, geçim sıkıntısıyla ilgili son derece elem verici tablolar oluşturmaktadır. Oysa, ölkemizin iç ve dış pazarların gerektireceği talebe uygun (esnek) bir şekilde hızını artırmasına ve işsizliğin süratle azaltılmasına ihtiyaç duyulduğunda mevcut ekipman talebini en az bir kaç misli artırmak zorunda kalacağıından makine sanayilerinin vakit geçirilmeden özel sektöre kurdurulması ve teşvik edilmesi zorunludur.

Sanayileşmenin ithal ekipmanla yürütöldüğünün daha somut ve açık anlamı, en başta sanayileşmenin ihtiyaç gösterdiği *fabrikaların makineleri ile*

elektrik santrallerinin ekipmanları, yurtiçinde özel sektöre ihracata dönük rekabet gücünde üretilmediğinden yurtdışından ihracat döviz ve dış borç döviz karşılığında kısıtlı ithal edilmektedir. İthal edilen ekipmanların tutarının proje yatırımında payı %50'nin üzerindedir. Bu pay enerji üretim tesisi yatırımlarında daha yüksek oranlara çıkmaktadır. Mevcut şartlarda bunun açık anlamı, düşünülecek her sanayi yatırımının en az yarısı tutarında dövizin de ihracat veya kredi olarak sağlanmış olması zorunluluğu vardır. Bundan dolayı, *Kalkınma hızı artırılmak istendiğinde derhal döviz, enerji ve iç kaynak sorunları* ortaya çıkmaktadır. Sorunların üstesinden gelinmek için de yatırımlar askıya alınmakta, kalkınma hızının düşürülmesi ve hatta kalkınmadan vazgeçilmesi yoluna gidilmektedir.

Makine sanayileri özel sektöre kurdukları, bunların sağlayacağı imkânlarla organize ve küçük sanayi siteleri ülke çapında yaygınlaştırıldığı takdirde fazla bir döviz, enerji ve iç kaynak sıkıntısı yaşanmadan ve ekonomi iç siyasetten fazla etkilenmeden kalkınma hızı Türk parası kaynaklar (tasarruflar) karşılığında kendiliğinden %10'ların üzerine çıkabilecek ve %75'lere rahatlıkla dayanabilecektir. Bunun neticesi ülkemiz en geç 15-20 sene içinde dünyanın en güçlü ülkelerinin kalkınma ve refah düzeyini rahatlıkla yakalayabilecektir.

Dünyanın neresinde olursa olsun, *teknolojiden, bir ülkenin teknoloji gücünden veya yine bir ülkenin çağdaş uygarlığa katkısından söz edildiğinde ilk akla gelen veya gelmesi gereken* makine üretilmesi, ihraç edilmesi ve bu yolla ülkelerin sanayileşmesine katkıda bulunulması; modern silah ve mühimmat sanayilerine sahip olunması olmaktadır. Her ne kadar teknoloji, müspet bilimin üretime uygulanması olmakla ve uzmanlarca, bilim adamlarınca böyle tanımlanmakla birlikte bunun somut kapsamının (somut projelerinin) yukarıdaki gibi düşünülmesinde yarar vardır. Dünyada büyük devlet, dünya devleti, zengin millet olunması yolunda ülkelerarasında makine üretiminde ve ihracatında bayrak yarışı yaşanmaktadır. Acıdır ki, ülkemiz sanayileşmesi için gerekli fabrikaların, elektrik santrallerinin ve diğer sanayilerin ekipmanlarını sürekli ithal ettiğinden çağdaş uygarlığa katkı, bayrak ve güçlenme yarışının dışında ve uzağında kalmaktadır. Ne var ki, özellikle fabrikalar ve elektrik santralleri sürekli ithal edilen ekipmanlarla tesis edilirken, bunların açılışı yapıldığında bunların Türk işçisinin, mühendisinin eseri olduğu rahatlıkla iddia edilerek kamuoyu yanıltılmış olmaktadır. Hal böyle iken, aydın, sanatçı, yazar, bilim adamı tüm Türk in- sanınca ve hatta çoğu devlet adamlarınca, çağdaş uygarlık ve büyük devlet olunması yolunda her şeyin yapıldığı veya her şeyin yolunda olduğu düşünülmektedir.

Ülkemiz devlet adamlarınca, aydın ve seçkinlerince gerçekten Atatürk'e büyük değer verilmesine, inkılaplarına ciddi sadakat gösterilmesine, teknoloji ve sanayileşme taraftarı olunmasına ve çağdaş uygarlığa ulaşılacak ve aşılacak istenmesine rağmen bunların somut gereklerinin, projelerinin ne olduğu bilinmemektedir. Nitekim, ülkemizin hala ithal ekipmanla sanayileştiği; ithal ekipmana dayalı girişimciliğin teşvik edildiği; bundan dolayı ithalat yapılan ülkelerinkine nazaran ülkemiz sanayileşmesinin katma değerinin, istihdamın ve kalkınma hızının düşük olduğu göz önünde tutulduğunda *Büyük Kurtarıcı*,

Önder Atatürk'ün çağdaş uygarlığa ulaşılması ve aşılması fikrinin ve hedefinin eğitim müfredatında soyut düşünce olarak topluma ve gençliğe heyecan vermekten öteye gitmeyen bir slogan olarak değerlendirildiği düşüncesine ulaşılması zor olmamaktadır. Bu durum eğitim müfredatında çok ciddi bir eksikliğin varlığına dayanak veya işaret olmaktadır.

Gazalici düşünce, eğitim ve kültürün ülkemizi müspet bilimden, teknolojiyen ve sanayileşmeden uzak tutmasının milletimize ödettiği en ağır faturalardan ilki, 2.Viyana Kuşatması (1683) yenilgisinin arkasından (1699-1700 Karlofça), arkasından en büyük ikincisi (100 yıl sonra), 1877-1878 Osmanlı Rus Savaşı'nın (93 Harbinin) neticelendiği Berlin (1878) ve en son olarak 1912-1913 Balkan Savaşı ve Birinci Dünya Savaşı yenilgilerinin, uzantısı 1920'de imzalanan SEVR ve en son 1923'de imzalanan LOZAN ANTLAŞMALARI olmuştur. Bu antlaşmalar öncesinde ağır savaş yenilgileri ve onlarla birlikte ağır asker, insan, toprak kayıpları ve onların neticesi olarak topluma büyük acı veren, ülkeyi derinden sarsan göçler yaşanmıştır. Utanç verici yenilgilerin ve acı veren ağır kayıpların temelinde, Osmanlı Eğitim ve Kültür sisteminin Gazalici (Eşarici) düşüncenin etkisiyle Müslüman toplumun müspet bilimden, teknolojiyen uzak tutulması bulunmaktadır. Nitekim, bunların kazanılmasına ve sanayileşmede güçlenilmesine önem vermeyen, makine üretmeyen, ihraç etmeyen; kendi ordusunu donatacağı modern silahları ve onların mühimmatlarını üretmeyen ülkelerin bağımsızlıklarını, millet ve toprak bütünlüklerini korumaları; önceden kazandıklarını elde tutmaları; halklarını refaha, huzura ve mutluluğa kavuşturmaları; kendi yurttaşlarına ve soydaşlarına destek ve can güvenliği sağlamaları;., mümkün olamamaktadır.

Müspet bilimden, makine üretim teknolojisinden, sanayileşmeden ve savaş sanayilerinden uzak durulmasının neticesi, ülkemiz savaşlarda yenik düştüğünde düşmanların isteklerinin karşılanması yanında ve onlara karşı ülkemize destek veren müttefiklerimize de çok ağır bedeller ödenmek zorunda kalmıştır. Mesela, 93 Harbinde Rus'ların Yeşilköy'de tutulup geri çektilmesine desteğin bedeli olarak İngiliz'lere KIBRIS, Almanya'ya - Avusturya-Macaristan için- BOSNA HERSEK, Fransa'ya TUNUS ikram edilmek mecburiyetinde kalmıştır. Savaşta verilen desteğe bedel ödenmesinin bir başka ciddi örneği de ABD ile İngiltere arasında yaşanmıştır. Nitekim, ikinci Dünya Savaşı sırasında, Almanya'nın İngiltere'ye çıkarma yaparak istilada bulunmasını önlemek üzere, Amerika'dan 50 muhrip almak zorunda kalan İngiltere bunların bedeli olarak Orta Amerika'daki ve Atlas Okyanusundaki önemli adalarının pek çoğunu savaştaki ve savaşlardaki can yoldaşı Amerikalılara bedel olarak vermek zorunda kalmıştır. Yine bunun bir benzeri olay, Sakarya Meydan Savaşı'nın arkasından Büyük Taarruz'a hazırlanırken 1921 Ankara Antlaşması ile Türkiye ile Fransa arasında yaşanmıştır. Zira, İstiklâl

Savaşı'nda kullanılmak üzere Fransızlardan alınan hemen hemen aynı sayıda kamyon karşılığında o tarihte *Misak-ı Milli Sınırları içinde kalan bir alan*, Fransız'lara rehin verilmiş ve daha sonra geri alınabilmiştir.

Tarih boyunca birbiri ardına yaşanan ve her biri ciddi musibet sayılacak çeşitli olaylar, Türkiye'nin kendisini teknolojiye toparlamasına, atılım yapmasına, dünya gücü olmayı hedeflemesine yeterli vesile olamamıştır. Ülkenin kalkınmasında müspet bilimin, teknolojinin, sanayileşmenin somut tedbirlerini, projelerini idrak ettirici, yolunu aydınlatıcı gerekli ışığı yakamamıştır. Devlet adamlarının, aydın ve seçkinlerin her nedense basiretleri bağlı kalmıştır. Çeşitli cephelerde teknoloji ve ikmal yetersizliğinden çok büyük asker kayıpları yaşanmıştır. Yabancılar esir düşen Türk askerleri Çin hindi (Tayland) ve Hindistan gibi uzak ülkelere götürülüp o ülkelerdeki esir kamplarına kapatılmıştır. Bu askerlerin büyük çoğunluğu vatan, aile hasretinden, salgın hastalıktan, işkenceden kaybedilmiştir. Savaşlarda teknoloji ve ikmal yetersizliğinin yol açtığı bu tür kayıplar yüzünden Türk annelerinin, babalarının yürekleri sürekli evlat acısı ile doldurulmuştur. Edebiyat ve müziğimiz acı ile yoğrulmuştur. 21.Yüzyıla girilmek üzereyken bile Japonya'nın kendisini teknolojiye toparlayışı bir türlü anlaşılammış; Japon mucizesinin en başta makine üretilmesi, ihraç edilmesi gerçeğine dayandığı göz ardı edilerek sadece bu ülke insanının çalışkan, üretken, disiplinli, itaatkâr, vefakâr, fedakâr,, olması gibi moral değerlerle veya en gerçekçi olarak *müspet bilime, teknolojiye, sanayileşmeye önem verilmesi* gibi -uygulamadaki somut projeler belirtilmeden- soyut kalan görüşlerle açıklanmıştır. Bu tür yanlış anlamalarda ve açıklamalarda bulunanlar arasında kimi ünlü bilim ve siyaset adamları da bulunmaktadır. Japonya'nın 1854'de ABD ile istek dışı yaptığı anlaşmaya attığı imzayı onursuzluk sayıp Japon onuru açısından bu acı ve utanç verici olayın yaşanmasını -ayak yere değdirilerek- müspet bilimde ve teknolojiye geriliğe bağlayıp teknolojiye, sanayileşmede hamle üstüne hamle yapan programları büyük başarı ile yürürlüğe koyarken, ülkemiz savaşlardaki yenilgilerin bu yolla sona erdirileceğini, düşmana karşı caydırıcı güç oluşturulacağı bir türlü düşünememiştir. Ülkemizde, teknolojiye güçlenmede görev yapması beklenen ve 1988'de ihdas edilen kaynak kullanım destekleme fonunun geliştirilmesi ve uygulamadaki hataların düzeltilmesi gerekirken 1992'de uygulamadan kaldırılmıştır.

Sanayileşmede dövizin veya ithal ekipmanın, kalkınmanın hızını artırmada ayak- bağı olmasını önlemek yolunda, makine üretimi, ihracatı konularına önem verilmesi, Türk sanayicilerinin, yabancılarla, birbirleriyle işbirliği, yardımlaşma, dayanışma göstermelerinin teşvik edilmesi büyük ihtiyaç olarak ortada dururken, bu yola gidilmeyerek sanayileşmenin ithal ekipmanla (dış borç ile) ısrarla sürdürülmesinde ısrar edilmektedir. Döviz ve enerji darboğazı ile karşılaşıldığında ise yine dış borca, yabancı ekipmana ve bunları verecek olan yabancılar kurtarıcı gözle bakılmakta ve yine döviz bolluğu yaratılması ve dış borçların silinmesi amacıyla ***KİTLERİN YABANCILARA SATIŞI*** nın veya ***KİT'LERİN DIŞ BORÇLARININ SİLİNMESİ*** karşılığında

yabancılara verilmesi suretiyle elden çıkarılması düşünülmektedir. Kimi iktisatçı yazar ve akademisyenlerce bu konu rahatlıkla savunulabilmektedir. Yine aynı şekilde, dış borçların rahat ödenmesi ve döviz bolluğuna kavuşulması amacıyla vatan toprağından yabancılara satış yapılması önerilmektedir.

Metnin başından bu tarafa yapılan açıklamalardan kolayca anlaşılacağı üzere insanımızın veya yurttaşımızın başlıca talihsizliği veya hizmet aşkıyla düşünen, duyan insanımızın yüreğinden eksik olmayan burukluğun gerçek sebebi, tarihsel olarak en seçkin dünya görmüşünden en sade ve sıradan yurttaşına kadar, fabrika makineleri, modern silahlar ve mühimmatları başta olmak üzere en ileri teknolojiye her çeşit makinelerin, en modern silahların ihracata dönük şekilde üretilerek halkın refahı için yüksek katma değer elde edilmesi ve yine bu yolla çağdaş uygarlığa katkıda bulunulması onurunun idrakine sahip olunması fikrine, bilincine, heyecanına, gayretine,, yer vermeyen, umursamayan bir eğitim, kültür ortamında veya toplumda doğması, büyümesidir.

İleri sanayi ülkelerinde okutulan iktisat kitaplarında, milli tasarruf ile milli yatırım veya milli sanayileşme düzeyi arasında çok sıkı (esnek) bir ilişki vardır. Bu ülkelerde parası olan veya piyasadan borç sermaye temin eden girişimciler istedikleri yatırımı kolayca ve kısa sürede gerçekleştirebilmektedirler. Çünkü, bu ülkelerde sermaye malları (fabrika makineleri ve hizmetlerde kullanılacak makineler) ülke içinde ileri teknolojiyle ihracata dönük üretilmektedir. Bunun açık anlamı, makine sanayileri teknolojisine özel sektör eliyle ileri derecede sahip olmalarıdır. Döviz ihtiyacı gibi bir sorunları yoktur. Buna karşılık, az gelişmiş veya sanayileşme yolundaki ülkelerde ise tasarruf ile yatırım, tasarruf ile sanayileşme arasında sıkı (esnek) ilişki söz konusu değildir. Sermaye mallarının yurtiçinde ihracata dönük üretilmeyip altın veya yabancı ülkelerin parasıyla ileri sanayi ülkelerinden ithal edilmesi karşılığında sanayileşme sürdürülmektedir. Bundan dolayı, tasarruf yatırım veya tasarruf sanayileşme ilişkisinde arada makine ve döviz sorunu olup kısıtlı bir ilişki vardır. Batı ülkelerinde okutulan iktisat derslerinin, yapılan master, doktora tezlerinin ülkemizde değerlendirilmesinde bilimsel şüphecilikle, sorgulayıcılıkla (ihtiyatla) hareket edilmesi uygundur.

21. Yüzyıla girilirken, ileri teknoloji ürünü makine üretilip ihraç edilerek uygarlığa katkıda bulunulması ve milletçe yüksek refaha ulaşılması; potansiyel savunma ve savaş gücünün yükseltilmesi fikri, heyecanı, amacı, çabası çok acıdır ki, kamu oyunu etkileyen, üstelik dünya görmüş aydınlarımızın, seçkinlerimizin çoğunda -insanlarımızı etkileyen kültürümüzde-, eğitim sisteminde, müfredatında hemen hemen yok gibidir. Yine, Japon mucizesi üzerine kalınca kitap yazdığı halde, bu mucizenin fabrika makineleri başta olmak üzere makine üretilmesine ve ihraç edilmesine dayandığına; ülkemizde de bunun tersi yapıldığına işaret eden aydınlara da rastlanılamaz. Bu işaret edilen eksiklikler genel (ortak) bir tarihsel kültür kusuru veya zihnen gerçekler dünyasında yaşamanın dışında kalınması özelliği taşımaktadır. Bu da kültürel akıl sağlığı konusunda çok ciddi bir kusur teşkil etmektedir. Bu kusur, ülkenin geri veya çağdışı kalmışlığı üzerine kitap yazan; her fırsatta kalkınma reçeteleri,

alternatif büyüme stratejileri öneren; hükümetlere sert eleştiri yönelten, sanayileşmenin neresinde bulunduğu konusunu kapsamlı irdeleyen ve sorulu-cevaplı sanayileşme adlı kitaplar yazan tüm yazar ve düşünce adamlarının eserlerini ve onlarla birlikte ülkede çağ atlanmasını soyut fikirlerle savunan ve heyecan uyandıranları da kapsamaktadır. Zira, çok büyük iddialarla kamuoyunun önüne çıkan çoğu yazarların hiçbirinde makine sanayi kurulması, ihracata dönük geliştirilmesi, uygarlığa katkıda bulunulması fikriyle karşılaşamaz. *Söz konusu yazarlar tarafından toplum, çağdaş kalkınmanın, çağdaş uygarlığın somut hedeflerinden ve somut gereklerinden adeta uzak tutulmaktadır.* Toplum ve aydınlar, basit spor yarışmalarından elde edilen başarıları coşkulu kutlamakla yetinmekte ve tatmin olmaktadır.

Günümüzde eğitimin öğretmen ağırlıklı (merkezli) veya öğrencilerin ezberciliğini esas olması da aynı şekilde tarihten intikal eden din eğitiminde dogmatik inancı temel alan -bilimsel şüphecilikten, sorgulamadan uzak- ezberci, tek seslilik amaçlı eğitimin günümüze yansıyan etkileri olmaktadır. Nitekim, ezberci eğitimin, kültürün ve düşüncenin bir neticesi olarak, ekonomik krizler ve çözümsüzlükler devam ederken ülkede kitlesel özellikte siyasal ve ideolojik bağnazlıklar, kutuplaşmalar kendini göstermektedir.

Ülkede sanayileşme ve teknoloji, ithal ekipmana dayalı olarak kısıtlı yürütülürken ekonomide fert, ferdiyetçilik de zayıf tutulmuştur. Ferdin (özel sektörün) olması gereken her yerde devlet ve belediyeler boy göstermiştir. Bu yol izlenirken, kalkınmada, ihracatta ferdi girişimciliğin, ihracatın zayıflatılması, kösteklenmesi maksadıyla devlet bürokrasisince özel girişimcinin önüne bin bir zorluklar konmuştur. Nitekim, ülkemizde, 1988 yılına gelinirken o tarihte Devlet Bakanı olan Sayın Tınaz TİTİZ tarafından yaptırılan araştırmanın sonuçlarına göre: bir Türk müteşebbisin iş kurmaya karar verdikten sonra, 73 ayrı konu ile ilgili 33 izin belgesi alabilmek için 152 adet evrak, plan, proje hazırlamasının zorunlu olduğu; bir müteşebbisin iş kurarken tabi olduğu işlemlerin geçtiği mercilerde aldığı imzanın 22000'e ulaştığı tespit edilmiştir. Bunun günümüz şartlarında girişimciliği ve kalkınmayı engellemekten, ülkeyi kalkınma ve uygarlık yarışında tutmak ve halkı fakir bırakmak istemekten öte bir anlamı mevcut değildir.

Ferdin ve ferdiyetçiliğin kalkınmada önemini anlatan çok önemli bir Türk atasözü olarak: *"Bir mih (çivi) bir nal, bir nal bir at, bir at bir yiğit, bir yiğit bir vatan kurtarır."* denilmektedir.

Ülkelerin kalkınması becerili, atak, kendi işini kuran, girişimci olan, karar alma ve çare buluculuk yeteneği yüksek, kendisini yurtiçinde ve dışında becerili işadamı olarak ispatlayan insan sayısının artmasıyla kendini göstermektedir. Bundan dolayı, eğitim sisteminin devlete memur yerine ekonomide görev yapacak becerili, atak, girişken, girişimci insanı yetiştirmesi;

fertlerin her zaman ve şartta karar alma ve çare bulma gücünü kendinde bulması ciddi zorunluluk olmaktadır.

Nitekim, ülkede her çeşit yatırım için yeterince kaynak yaratılması, ekonominin özel sektör işletmecilik yapılanmasıyla ve bu yapı üzerinde yüksek katma değer (output- input) yaratılmasıyla mümkün olabilecektir. Ülke kalkınmasının hızlandırılması, her çeşit hizmet kalitesinin yükseltilmesi, özel sektör karar alma ve çare buluculuğunun her sektörde uygulanmasıyla mümkün olabilecektir.

Öte yandan, Ülkemizde ekonomik kalkınma ve çağdaşlaşma tartışıldığında devletin yatırım ve istihdam yükümlülüğü almak üzere bizzat fabrikalar kurması, imar faaliyetlerine girişmesi, yeni ürün ve hizmet üretecek tesisler kurması, o yöredeki insanlara devletin ücretlisi olarak çalışabilecekleri işi temin etmesi anlaşılmıştır ve aynı anlayış özelleştirmeye karşı çıkılmakla devam etmektedir. Kalkınmada ne kadar mesafe alındığı söz konusu olduğunda da, devlet yatırımlarının zaman içinde para ve proje sayısı olarak kaç misli arttığı dikkate alınmaktadır. Oysa, bu bakış açısı eğitim ve kültür kusuru olarak son derece yanlış ve tehlikelidir. Zira, devletçe asıl yapılması gereken kalkınması düşünülen ülkenin veya yörenin insanların kendi işlerini kurmak üzere yönlendirilmesi ve teşvik edilmesidir. Hiçbir zaman devletin eline bakmayacak ve üstelik devlete her zaman katkıda bulunacak ruhta eğitilmesidir. Nitekim, devletin kurumlarının, işletmelerinin fertlerinki kadar doğru, esnek, gelişmeye açık ve katma değer yaratıcı, verimli, üretken olarak yönetilmesi; toplumun zenginleşmesine, refahına, devletin maliyesine katkıda bulunması (katma değer yaratması) düşünülemez. Devletin kalkınmayı harekete geçirecek altyapıyı oluşturmak ve hızlandırmak üzere yeni otoyollarının ve demiryollarının her yöreye ulaştırılması^ elektrikleştirme sağlanması; organize ve küçük sanayi sitelerinin kurulmasına öncelik verilmesi; sanayileşmenin gerektirdiği fabrikaların makinelerinin özel sektöre ihracata dönük şekilde ürettirilmesi; en ileri teknolojiye haberleşmeye ve eğitim, sağlık, adalet ve güvenlik hizmeti konularında ileri hamlelere imkân verilmesi; ülkenin veya yörelerin ülke içiyle ve dışıyla trafik ve ticari bağlantısının tesis edilmesi; ülke dışına serbest giriş ve çıkışların artması (deniz, kara, hava trafiğinin), artırılması büyük önem taşımaktadır. Bundan dolayı, devletin eline bakan bir kalkınma ve istihdam anlayışı; inşam üretken kılmayan bir sosyal yardım anlayışı ve uygulamaları son derece yanlış olup bir anlamda ferdin (özel sektörün) sön- dürülmesinin ve yine ferdin onursuzlaştırılmasının açık kurumlaşmasıdır. Bunun yanında kalkınmanın da engellenmesi anlamını taşımaktadır. *Zira, ülkemizde hızlı sanayileşerek ciddi kalkınma gösteren iller devletten yardım almayıp kendi insanının yaratıcı gücünü seferber edip değerlendirenler, kalkınma yolunda insanları dayanışma gösterenler olmaktadır. Devletin yardım ettikleri veya devletin eline bakan iller ve yöreler ise, sürekli devletin kaynak transferine (devletçi projelere) bel bağlayıp geride kalmış olanlardır.*

Ülkemiz ekonomisinde devletçi eğitim ve sağlık sistemi de başta olmak

üzere, devletçi yapılanma, kalkınmayı, Türk insanının üretkenlik, girişimcilik kazanmasını önleyen çok ciddi bir talihsizlik olmaktadır.

Yurttaşların yaratıcı üretken kişilikleri değerlendirildiği; üstün zekâli ve yetenekli kimselere imkan sağlandığı takdirde çağdaş uygarlığa kavuşulması ve hızlı kalkınma konusunda kötümser olmaya gerek yoktur. Zira çalışan, üreten ve arayış içinde olan üstün zekâli, basiretli yurttaşların çabaları desteklendiğinde devlet eliyle çok uzun sürede temin edilebilecek pahalı bir kalkınma yerine daha ucuzu, daha kaliteli ve daha az zahmetlisi çok daha kısa sürede kendiliğinden gerçekleştirilebilecektir.

Kalkınmada özel sektöre kolaylık ve destek sağlamayan; üstün zekâli, yetenekli, üretken fertlerini kalkınma ve bilim alanlarında yönlendirerek değerlendirmeyen ve onlara öncülük, önderlik vasfı kazandırmayan milletlerin veya toplumların kalkınma yarışında varlık göstermeleri; hatta ayakta kalmaları mümkün değildir. Aynı durum, ekonominin tü- ketken yapıdan üretken yapı özelliğine dönüştürülmesi açısından da önem taşımaktadır.

Türk mevzuatında üstün zekâli ve yetenekli yurttaşların korunmasına, teşvik edilmesine ve desteklenmesine ilişkin tedbirler son derece yetersizdir. Toplumun, sosyal ve ekonomik açıdan olduğu kadar sanat, kültür, fen ve teknoloji alanında da üretken bir şartlanmaya ve canlılığa kavuşturulması gayesiyle öğrenim, çalışma ve bilim hayatında üstün zekâ, buluş ve olağanüstü başarı gösteren her yaştan, meslekten ve seviyeden yurttaşın toplum adına devletçe takdir ve taltif edilmesi şarttır. *Oysa, toplumumuzda zihinsel özürülere gösterilen ilgi üstün zekâlılardan, üstün becerililerden gösterilenden çok fazladır.*

İnsan sermayesinin oluşturulması ve kısa vadede üretken kılınabilmesi için en azından teorik fen ve teknoloji bilgileri kadar onlara ait pratiğin ve becerinin kazandırılması da zorunludur. Beceri kazandırılmadan diploma verilmesinin bir anlamı yoktur. En azından vatandaşa yönelik birkaç tamir ve üretim becerisinin kazanılması diploma için şart edilmelidir.

Dolayısıyla, üstün zekâli, seçkin yetenekli, becerili ve üretken kişilikli olanların çok yönlü değerlendirilmeleri gayesiyle toplumun ve en ziyade devletin desteğine önemle ihtiyaç vardır. Bu konunun çeşitli marazi kişiliklerin önlenmesi açısından da büyük önemi vardır.

Büyük Kurtarıcı ve önder Atatürk'ün Türk gençliğine, işçisine ve netice olarak Türk milletine kazandırdığı kalkınma ve teknoloji parolasının, çağdaş uygarlığa hızla ulaşmak ve hatta onu aşmak olmakla birlikte bu hususun, daha çok büyük devlet, dünya devleti, zengin millet olunması yollarının açılarak fabrika ve elektrik santralleri makineleri, yüksek güçlü motorlar, iş makineleri ile hizmetlerde kullanılacak makineler; konfor için gerekli beyaz eşyalar, elektronik cihazlar, bilgisayarlar üretilmesi, ihraç edilmesi ve dünyanın geri kalmış yörelerine Türk insanının elinden çıkan uygarlığın götürülmesi; dünya ülkelerine beyin göçünün önlenmesiyle kalmayarak; dünya ülkelerinden beyin göçünün ülkemize yönlendirilmesi; ülkemizle birlikte başka ülkelerin de

kalkındırılması, güçlendirilmesi; mutlu, müreffeh hale getirilmesi ve bunların yanı sıra ticaret, kültür, ekonomik işbirliği anlaşmalarıyla bu ülkelerde Türkçenin, Türk Kültürünün, Türk sanatçı ve bilim adamlarının tanıtılması; Türk müziğinin evrensel bir sanat ögesi haline getirilmesi olarak benim- seçilmesine ve yönlendirilmesine ihtiyaç vardır, özellikle ilk ve orta öğretimde genç nesle bu duygunun ve bilincin kazandırılması; aydın ve seçkinlerin bu inanç ve heyecanla yetiştirilmesi son derece önem taşımaktadır.

İlk ve orta öğretimde yerli malı haftalarında Türkiye'de üretilmiş fabrika makinelerinin, yüksek güçlü motorların, yüksek güçlü türbin ve jeneratörlerin, nükleer enerji reaktörlerinin takım tezgahlarının, bilgisayarların ürünlerinin dünyanın her yerine ihraç edilmesinin; özellikle Türk insanının üreteceği ve dünyanın her yerine ihraç edilebilecek ve dünya semalarında dolaşacak en ileri savaş ve yolcu uçaklarıyla gururlanılmasının; dünyanın her yerinin sanayileşmesine katkıda bulunulmasının;., telkin edilmesi düşüncesi ve çabası yoktur. Bunların yerine sadece *findık, fıstık, kuru üzüm, incir,... gibi tarım ürünlerinin çok güzel olduğunun ve soyut sözlerle yerli malı ürünlerinin kullanılması gerektiğinin tekrarlanmasıyla görev yapılmış olmaktadır.*

Ülkemizde sanayileşmenin, Planlı Dönemin çok öncesinden bu tarafa ithal ekipmanla (döviz, dış borç karşılığında) yürütülmesi aydın ve seçkinlerce son derece olağan karşılanmaktadır. Nitekim, Türk insanının mevcut eğitim sisteminden aldığı eğitimin, ithal ekipmanla sanayileşmeden dolayı insanlarımız üzerinde herhangi bir rahatsızlık vermesi söz konusu değildir. Her şeyden önce, Türk insanı (Türk gençliği) ülkenin ithal ekipmanla sanayileştiğinin (dışarıdan getirilen makinelerle fabrika ve elektrik santrali kurulduğunun) farkında değildir.

Çeşitli ülkelerin futbol takımlarıyla yapılan karşılaşmalarda ve yine çeşitli ülkelerle yapılan spor yarışmalarında sporcularımızca veya takımlarım azca başarı elde edildiğinde, dereceye girildiğinde insanlarımız ve özellikle gençlik bundan büyük mutluluk, haz, heyecan duymaktadır. Başarıların kutlanması son derece coşkulu ve boşalma şeklinde olmaktadır. Bu durum, ülkenin ithal ekipmanla sanayileşmesinden habersiz, milli onur ve gururuna düşkün Türk insanı için aslında çok ciddi bir çelişki olmaktadır.

Öte yandan, ülkede her çeşit yatırım için yeterince kaynak yaratılması, ekonominin özel sektör işletmecilik yapılanmasıyla ve bu yapı üzerinde yüksek katma değer (output- input) yaratılmasıyla mümkün olabilecektir. Ülke kalkınmasının hızlandırılması, her çeşit hizmet kalitesinin yükseltilmesi, özel sektör karar alma ve çare buluculuğunun her sektörde uygulanmasıyla mümkün olabilecektir. Buna örnek olarak, devlet eğitim hizmetlerinden uzaklaştırıldığı ve *eğitimde özel sektör işletmeciliğine ağırlık verildiği, paralı eğitime dolaylı*

geçildiği ölçüde eğitim hizmetleri en iyimser plan hedeflerini de hızla aşacak şekilde gelişme gösterecektir.

Eğitim hizmetlerinin, öğrenciler veya velileri açısından sosyal adaletçi, sosyal refah devletçi yapıda parasız olmasına hanel gelmeksizin, devletçe işletilen okullar yerine, paralı eğitim hizmeti veren -kolej görünümündeki okullara bu hizmetin devredilerek devletçe öğrenci başına bedel (para) ödenerek paralı yaptırılması yoluna gidilmesi halinde hizmette kalite ve verimin yükseltilmesi; bilimsel şüpheciliğin, sorgulayıcının geliştirilmesi; toplumda sivilleşmenin, demokratikleşmenin güçlendirilmesi; çağdaşlaşmaya hız kazandırılması, globalleşme hedeflerine hızla ulaşılması imkân dahilindedir.

' Bugün, devletin okullarında öğrenci başına yapılan giderlerin çok daha azı ile aynı hizmetlerin daha kaliteli yapılabilmesi, yeni eğitim teknolojilerine sahip olunabileceği; bilgisayarlı eğitimin hız kazanacağı; ayrıca, devletçe öğrenci başına yapılan mevcut giderlerin özel veya özelleştirilmiş devlet okullarına bedel olarak ödenmesi halinde bu okullardan daha kaliteli eğitim hizmetinin satın alınabileceği fikrine ulaşılabilmesi zor olmamaktadır. Ancak, devletçe yüksek normları belirlenecek, denetimi yapılacak kaliteli eğitimin ihtiyaç göstereceği finansmanın darlığına (devletçe yapılacak ödemelerin yetersiz kalmasına) çare olarak, eğitim gören öğrencilerden ve öğrenci velilerden doğrudan herhangi bir bedel alınmaz, iş hayatına atılanlardan - öğrenim görenlerden- işe girişten başlayarak çalışılan sürece (emekli olunca kadar) kendilerinden %5 gibi düşük oranda özel eğitim vergisi alınması önemle düşünülür. Hatta, çeşitli tedbirlerle bu verginin verimliliği sağlandığında devletin eğitim sektörüne ayıracağı bütçe kaynaklarından da büyük tasarruf sağlanabileceğinin veya daha büyük pay ayrılabilmesi de göz önünde tutulmasında da yarar olacaktır. Bunların yanında, öğrencilerin veya velilerinin eğitim hizmetinde bir bedel ödemediği muaf tutulabilmesi için gelir, kurumlar vergisi ve sosyal güvenlik prim borçlarını ve hatta eğitim vergisi ödediklerinin veya bunları yerine getiremeyecek kadar toplumca bakıma, ilgiye muhtaç olduklarının belgelenmesi kendilerinden istenebilir.

Eğitim sisteminde yapılacak reformun başlıca ilkeleri basın kuruluşları aracılığıyla da kamuoyuna yansıtılmış bulunmaktadır. Nitekim, 23 Nisan 1996 tarihli Sabah Gazetesinin 25.sayfasında Ş.TÜRKER kaynaklı bir haberde, Tübitak'ca 13-17 Mayıs 1996'da başlayacak olan İB.MİÜİ Eğitim Şurası'na sunulmak üzere hazırlanan "2000'li YILLARDA TÜRK MİLLİ EĞİTİM SİSTEMİ" adlı raporda, kaliteli bir eğitim için ana hatları aşağıda sıralanan:

- İlköğretimden başlamak üzere öğrencilerin ilgi, istek, yetenek ve başarıları doğrultusunda hayata, iş alanlarına, mesleklere ve çeşitli yüksek öğretim programlarına doğru yönlendirme yapılması; yönlendirmenin ilköğretimin ikinci kademesinden başlatılması;

- İnsan gücünün yetiştirilmesi, lise mezunlarının yüksek öğretime devam edememesi durumunda onları iş hayatına hazırlayıcı beceriler kazandırılması amacıyla orta öğretimde yeni bir yapılanmaya gidilmesi;
- Orta, yükseköğretim, örgün ve yaygın mesleki ve teknik eğitime ağırlık verilmesi;
- Okullarda eğitim ve öğretimle birlikte bilgisayar destekli mesleki rehberlik programlarından yararlanabilmek için gerekli hazırlıkların yapılması;
- Zorunlu eğitim dışında eğitimin her kademesinde hizmetin bedelinin yararlananlar tarafından karşılanmasının sağlanması; ödeme gücü olmayanların kredi ve burs sistemiyle desteklenmesi;
- Örgün ve yaygın eğitim kurum ve programları arasında her aşamada yatay ve dikey geçişlere imkân veren esnek bir yapı oluşturulması;
- Eğitimin tüm kademelerinde yabancı dil öğretiminin yeniden düzenlenmesi;
- Yükseköğretimde stratejik planlama anlayışının hakim kılınması; yeni üniversite, fakülte ve yüksek okul açılmasının belli bir master (ana) plan çerçevesinde yapılması;
- Din kültürü ve ahlak bilgisi derslerine çocukların katılmasının yeniden ailenin iznine bağlanması;

önerilerine yer verilmiştir.

Aynı şekilde, 8 Mayıs 1996 tarihli Milliyet Gazetesinde H.AYDOĞAN adına çıkan *TÜRK EĞİTİM SİSTEMİ SİL BAŞTAN* başlıklı haberde, 13-17 Mayıs tarihleri arasında toplanacak yeni *Eğitim Şurası'nda* cereyan edecek tartışmaların Türk Eğitim Sisteminde yapılması beklenen büyük eğitim reformunun çerçevesini ve ilkelerini belirleyeceği haberi verilmiş, kamuoyunda hakim olan fikirlerle ilgili olarak oldukça başarılı bir özet yansıtılmıştır. Reform olarak adlandırılan görüşlerin başında temel eğitimin 8 yıla çıkarılması ve bunun yanında *orta ve yüksek dereceli eğitimde devletçe öğrencilerden katkı payının alınarak eğitimde kalitenin yükseltilmesi gelmektedir. Bu beklentiler ŞURA' dan karar olarak çıkmıştır.*

Eğitim Sisteminde yapılması düşünülen söz konusu değişiklikler, ülkemiz açısından büyük reform iddiası taşımakta ve devlet üst yönetiminde, bürokraside, hatta aydın ve seçkinlerde geniş kabul görmektedir.

Oysa, eğitimde katkı payının uygulamaya geçirilmesinin ilk hamlede eğitimin kalitesini yükseltmeye kısmen faydalı olacağı kesin olmakla birlikte, çeşitli yazarlarca ve düşünce adamlarınca eğitimde devletçiliğin omurgasını ayakta tutmayı, hatta *eğitim sistemini düzeltmekten, iyileştirmekten çok devletçi eğitimi ve ekonomide devletçiliği korumayı, kurtarmayı amaçladığı veya böyle bir amaca hizmet ettireceği kolayca anlaşılabilir. Bunun yanı sıra, lise*

eğitiminde okullaşma oranının düşmesine yol açarak üniversite önünde yığılmayı da sayısal açıdan azaltabilecektir. Dolayısıyla, *eğitimde devletçiliği korumayı amaçlayan görüşler*, reformcu özellik taşımadığı gibi benimsenerek uygulandığında ülkenin hızla kalkınmasına, çağdaşlaşmasına, küreselleşmesine fazla bir yarar da olmayacaktır. Bundan dolayı, yedek subay öğretmenlik yaptığımız 1960-1962'den tarihlerinden bu tarafa, (36 senedir) eğitim sisteminin ve ülke kalkınmasının sorunlarının çözümüyle ilgili olarak tarafımızdan yürütülen çalışmalarla, ülkenin küreselleşmeye yönelik hızlı kalkınmasını, çağdaş uygarlığa ulaşılmasını ve aşılmasını sağlayacak Türk insan tipinin yetiştirilmesine ilişkin çok geniş araştırmaların, bilgi birikiminin, fikir tartışmalarının ve alışılmıştan çok farklı yaklaşımların değerlendirilmesi ürünü olan eğitimde reformu amaçlayan çeşitli çalışma ürünlerimiz ortaya çıkmıştır.

22 Mayıs 1996 tarihli Milliyet Gazetesi'nin ileri ve olgun görüşleriyle tanınmış eğitimci yazar sayın *Abbas GÜÇLÜ* tarafından yönetilen 19.sayfadaki *EĞİTİM* köşesinde "*İNGİLTERE'DE EĞİTİM PARALF*" başlıklı bir haber yer almıştır. Bu haber- de:"İngiltere'de yayınlanan *TIMES GAZETESİ* dünkü sayısında, İngiltere'de ana muhalefet İşçi Partisi'nin gelecek yıl yapılacak seçimlerde iktidara gelirse üniversite mezunlarından eğitimleri için harcanan paraya karşılık en az 12 bin Sterlin'i (yaklaşık 1.4 milyar TL) 20 yıl süreli vergi ile ı eri ödemelerini öngörüyor." denilmektedir. Bu haberin içerdiği yaklaşım, bizim savunduğumuz çalışanlardan eğitim vergisi alınarak eğitim sistemiyle ilgili tüm sorunların temelden ve kalıcı çözümlenmesi görüşümüze büyük destek vermektedir.

Eğitim sisteminin liberalleştirilmesi ve özelleştirilmesi konusuyla ilgili kamuoyuna yansıyan bir siyasal parti görüşü olarak: 14 Eylül 1996 tarihli Hürriyet Gazetesi'nin 23.sayfasında, Liberal Demokrat Parti (LBD) Genel Başkanı Besim TİBUK, devletin eğitimden tamamen elini çekmesi gerektiğini belirterek, okulların özel girişimcilere ve vakıflara bırakılmasını istemiştir. Tibuk, bir gün önce partisinin İstanbul 11 Başkanlığı'nda düzenlediği basın toplantısında: "Okullardan vergi alınmayacağı; Devletin sadece 8 yıllık eğitim sırasında ihtiyacı olan öğrencilere burs vereceği; 8 yıllık temel eğitimde 10 milyon öğrencinin mevcut olduğu; bunların 6.5 milyonunun fakir öğrenciler olacağını düşünülüyor; öğrenci başına yılda ortalama 40 milyon lira burs verileceği; bu miktarın okuldan okula şehirden şehre değişeceği; muhtaç öğrencilerin belirlenmesinin özel denetim şirketleri tarafından yapılacağı; eğitim kurumlarının vergi dışı bırakılacağı; öğretmenlerden, hademelerden de vergi alınmayacağı; devletin 257 trilyon liralık bütçesinin 200 trilyonunun burs olarak fakir öğrencilere verileceği; dini okullar da dahil isteğinin istediği okulu açabileceği; savunulan modelin Avrupa, Amerika ve Hong Kong'da kısmen uygulandığını, önerdikleri modeli iktidara geldiklerinde, yaz döneminde bir aylık süre içinde hemen uygulamaya sokabileceklerini söylediği aktarılmaktadır.

Mevcut eğitim sistemi Türk insanını, yoksul, köhne, kasvet verici görüntüdeki eğitim kurumlarında daha çok çağdaş uygarlığın bilgileriyle tanışmış okur yazar, devlet memurluğuna aday olarak yetiştirmektedir. Bundan dolayı, mevcut Türk insanı tipi, çağdaş uygarlığı özümlemeye; girişimci, katılımcı, üretken tasarımcı, makine ve teknoloji üreticisi, ihracatçısı ve yabancı emsalleri karşısında rekabetçi olmaya ve geleceğinden güven duymaya; ufkunu geniş tutarak Türk milletini dünyada büyük devlet, zengin millet konumuna getirmeye fazla elverişli değildir. Nitekim, *Planlı Dönemin çok öncesinden bu tarafa, kalkınmanın temeli olan sanayileşme, sürekli ithal ekipmana dayalı yürütülmüştür.* Bunun somut anlamı, tesis edilen fabrikaların, elektrik santrallerinin ekipmanlarının yurtiçinde özel sektöre ihracata dönük ürettirilmesi ihtiyacı göz ardı edilerek sürekli ağır makine sanayileri olan dış ülkelerde imal ettirilerek döviz, dış borç karşılığında ithal edilmiştir.

Bir ülkede eğitim müfredatının ve geliştirilmiş eğitim normlarının, hatta milletçe sahip olunan kültür ve sanatın, bilimsel eğitim düzeyinin bir anlam ve değer taşıyabilmesi veya bir anlam ifade edebilmesi için makine sanayilerinde ve ihracatında, dış ticaret hacminin büyümesinde, kişi başına elektrik üretiminde alınan mesafeye bakılmasında yarar ve zorunluluk vardır. Bundan dolayı, *kişi başına 1994'de 2500 kah olan dünya elektrik üretiminin ancak yarısı dolayında (1313 kwh) olan elektrik üretiminde ve bugüne kadar makine üretiminde ve ihracatında, uygarlığa katkı yanı sıra da yeterli bir etkinlik gösterilmediği dikkate alındığında mevcut eğitim normlarının fazla bir anlam ve değer taşımadığı kabul edilecektir.* *Mevcut eğitim sistemi, Atatürkçü düşünceye ve çağdaş uygarlık amaçlarına dayandığı ve her zaman açık olduğu halde, aydınlarca, bilim ve devlet adamlarınca makine sanayileri ve makine ihracatı fikrinden uzak olunması sebebiyle Batı uygarlığının gerektirdiği müspet bilim, teknoloji becerilerinden; kişi başına elektrik üretiminin, dış ticaret hacminin hızla büyüülmesi ve dünyada pazar payının artırılması gereğinden uzak kalınması acı gerçeği yaşanmaktadır.* Ülkemizde çağdaş uygarlık sadece Batı tipi tüketime ayak uydurulması olarak anlaşılmakta ve uygulanmaktadır. Türk insanınca tatmin edici düzeyde fabrika makineleri üretilmediği ve ihraç edilmediği, başka ülkelerin sanayileştirilmesine yardımcı olunmadığı için milletçe çağdaş uygarlığa katkısız sayılmakta ve büyük devlet, zengin millet olabilme gereğinin uzağında durulmaktadır.

Çalışmamız bugüne kadar kamuoyunda ve devlet bürokrasisinde yerleşik (alışılmış) kanaatlerden ve eğitimle ilgili değer yargılarından çok farklı olarak, eğitim sisteminin ve ülkenin hızlı kalkınması sorunlarının çözümünün hareket noktası olarak:

- Mevcut devletçi eğitim sistemini tamamen ters yüz ederek devlet okullarını devlete vergi ödeyen bağımsız özel işletmeler haline getiren;
- Okulları paralı eğitim veren kolej tipi okulların göz kamaştırıcı, ferahlık verici görüntüsüne kavuşturup, onları *mevcut köhne, yoksul, kasvet verici* görüntülerinden hızla kurtaran;

- öğrenciler, öğretmenler, okullar arasında rekabet sıralamasına imkân veren;
- Eğitim sisteminde yatırıma yönelik kaynaklardan çok, kullanılan kaynakların etkinliğini artıran;
- Planla öngörülecek yatırım harcamalarından daha hızlı ve etkin olacak şekilde özel sektör yatırımcılığını öne çıkarıp eğitim sisteminin fiziksel altyapısını Planlamalarla umulanın da ötesinde hızla geliştiren;
- Eğitim kurumları yönetimlerinin karar alma ve çare buluculuk yetkilerini artıran; eğitimin ve kurumların çağdaş fikir ve teknolojilere uyum sağlamasını mümkün kılan;
- Devletin, sosyal devletçi ve sosyal adaletçi ilkelerini her fırsatta gözetin;
- Eğitim sisteminde fırsat eşitliği yanında imkân eşitliğini de getirerek zengin fakir farkını kaldıran;
- Eğitimi ilk görünüşte paradi hale getiren; ancak gelir ve kurumlar vergisi yükümlülerinden alınacak özel eğitim vergisinin öğrenci başına özelleştirilmiş okullara bedel olarak harcanmasıyla eğitimin parasız özelliğini koruyan;
- Başarı grafiği düşük öğrencilerden yüksek oranda eğitim katkı payı alınmasını veya başarı grafiği yükseldiğinde parasız yararlanılmasını öngören;

yapıda olmasını hedef almıştır.

Anayasa'nın Eğitim ve Öğrenim Hakkı ve Ödevi ile ilgili 42.Maddesinde "Eğitim ve öğretim, Atatürk İlkeleri ve inkılapları Doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetimi ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz." (3. bend).

"İlköğretim, kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır." (5.bend)

"özel ilk ve orta dereceli okulların bağlı olduğu esaslar, Devlet okulları ile erişilmek istenen seviyeye uygun olarak, kanunla düzenlenir." denilmektedir. (6.bend)

Bu madde hükmünden anlaşılacağı üzere ilk ve orta dereceli eğitimin mutlaka devlet tarafından verileceği şeklinde bir anlam (hüküm) bulunmamaktadır, özel sektör her iki alanda istediği gibi eğitim kurumu kurabilir ve paralı, parasız eğitim verebilir. Ancak, ilköğretimin devlet okullarında parasız verileceği hükmü geçerlidir.

Yüksek öğretimde durum farklıdır. Anayasa'nın 130.Maddesinde, "Çağdaş eğitim- öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile. ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak.

lkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip niversiteler Devlet Tarafından kanunla kurulur denilmektedir, (1.bend)

Kanunda gösterilen usul ve esaslara göre, kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile Vakıflar tarafından, Devletin gözetim ve denetimine tabi yüksek ğretim kurumları kurulabilir. (2.bend)

Anayasa'nın 132.Maddesinde, "Türk silahlı kuvvetleri ve emniyet Teşkilatına bağlı yükseköğretim kurumları özel kanun hükümlerine tabidir."denilmektedir.

Bu hükümlerden anlaşılacağı üzere, yüksek ğretim kurumlarının Kanuna ihtiyaç göstermeksizin Bakanlar Kurulu'nun izniyle özel sektör tarafından kurulup geliştirilebilmesi için vakit geçirilmeden *Anayasa 'nın sözü edilen Maddelerinde izin verecek değişikliğe gidilmesi büyük zorunluluk olmaktadır.*

Ülkemiz insanınca ilk, orta ve yüksek dereceli eğitim hizmeti, devlete ait bir yükümlülük olarak düşünülmektedir. Bu düşünce Kanunlara ve Anayasa'nın ilgili hükümlerine de yansımaları bulmuştur. Bundan dolayı, Anayasa'da ve kanunlarda gerekli değişikliklerin en kısa sürede yapılarak, eğitim hizmetlerinin her çeşidinin devletin dışındaki gerçek ve tüzel kişiler tarafından yerine getirilebilirliğinin kabul edilmesi; Milli Eğitim Bakanlığı ve YÜK gibi kurumların daha çok eğitim normları belirleyen ve denetim yapan kurumlara dönüştürülmesi gerekli olmaktadır. Bu yola gidildikten sonra eğitim sisteminde reform yapılması iddiaları ciddiye alınabilecek ve geçerlilik kazanabilecektir.

Tarafımızdan sunulan bu öneriler metni aslında aynı adlı geniş bir çalışmanın zeti olup, bu metinde eğitim ve kalkınma sorunlarının çözümüne 36 *senenin* bilgi birikimi ve geniş açılı değerlendirme çalışmalarına bağlı olarak, Atatrk düşüncenin, yüzyıl ve ilerisinin aydınlığında gerçekçi, yapıcı, teknolojii, işlevsel yaklaşılmaktadır. *Genel gerekçe ve kanun çalışması, bu anlayışla -bakış açısıyla- yapılmıştır.*

Büyük bir ilgiyle değerlendirmenizi diliyorum, saygılarımı sunuyorum.

KAYNAKLAR

- Erdoğan, Alptekin Türkiye’de Sanayileşmenin Döviz (Dışa) Bağımlılığı Ve Ağır Makine Sanayilerinin Hızlı Kalkınma Açısından önemi, 1975.
- Erdoğan Alptekin, Türkiye'nin Hızlı Kalkınması (Fabrika Yapan Fabrikaların önemi). 1975.
- Erdoğan Alptekin, Türkiye'nin Kalkınmasında Döviz Ve Enerji Sorunu, 1977.
- Erdoğan Alptekin, Enerji Üretim Tesislerinde Dışa Bağımlılık Sorunu. (Tek 1975)
- Erdoğan Alptekin, Ekonominin Döviz, Dış Borç, Dış Kaynak ihtiyacının Tanımında Somut Gerçekçilik. 1994.
- Erdoğan Alptekin, Dünyada Güçlü Devlet, Zengin Millet Olunması. 1994.
- Erdoğan Alptekin, Yüksek Hızla Kalkınılmasının Ve Türk Mucizesi Yaratılmasının Önün- . . deki Engeller. 1996.
- Erdoğan Alptekin, Ekonomide Döviz Talebin Ve Döviz Talebin Şiddetinin Azaltılabilmesi. 1990-1996.
- Erdoğan Alptekin, Döviz, enerji Darboğazlarının Ve Kalkınmada Hız Kısıtlamasının Kolayca Aşılabilmesi. 1992- 1995.
- Erdoğan Alptekin, ö.beş yıllık Plan Dönemi Ve Sonrası için Strateji ilkeleri. 1988.
- Erdoğan Alptekin, Sanayileşmede, Çağdaşlaşmada Karşılaşılan Sorunların Kültür Altyapısı Ve 1868 Sonrası Japon Kalkınmasının ilkelerinden Yararlanılması. 1989.
- Erdoğan Alptekin, Ülkelerin Gerçek Zenginliği ve insanlık Tarihinde Altınla Yabancılaşma Olayı. 1992.
- Güçeri, Şinasi, Türkiye'de Elektrik Enerjisi ve Ağır Elektroteknik imalat Sanayii Sorunu. 1985.
- Alpöge Baybars, Ülkede Ekonomik Düşüncenin ve Devlet Sisteminin Liberalleştirilmesi. 1990.
- Erdoğan Alptekin, Yüzyıl ve ilerisi için Yeni insan Tipinin Yetiştirilmesinin önemi. 1991.
- Erdoğan Alptekin, 21.yüzyıla Girilirken Milli Eğitim Stratejisi için Yeni ilkeler, Amaçlar ve Araçlar. 20 Mart 1995,18 Mart 1996.
- Adivar, A Adnan, Osmanlı Türklerinde ilim. Remzi Kitabevi.1982.
- Fourastie, J., 1995 Uygurlığı. Gelişim Yayını.